

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ของงานวิจัย

ความนำ

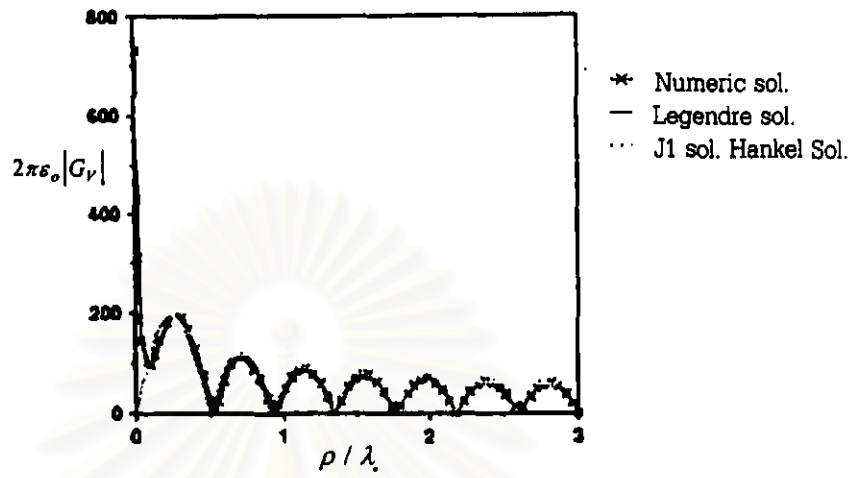
ในบทนี้เป็นกรนำเสนอผลการวิเคราะห์ที่ได้จากทฤษฎีในบทที่ 2 ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ใช้โปรแกรม Matlab Version 4.2c บนระบบปฏิบัติการ Microsoft Windows เป็นโปรแกรมคำนวณผลการจำลองแบบ และได้เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์กับผลการวิเคราะห์ของนักวิจัยในอดีต รวมทั้งผลการวิเคราะห์ของโปรแกรม EE. Sof. และผลการทดลองวัดวงจรตัวอย่างของวงจรกรองผ่านแถบความถี่แฮร์ฟิโนไลน์ไมโครสตริป

ผลการวิเคราะห์ในบทนี้สามารถจำแนกออกได้ดังนี้

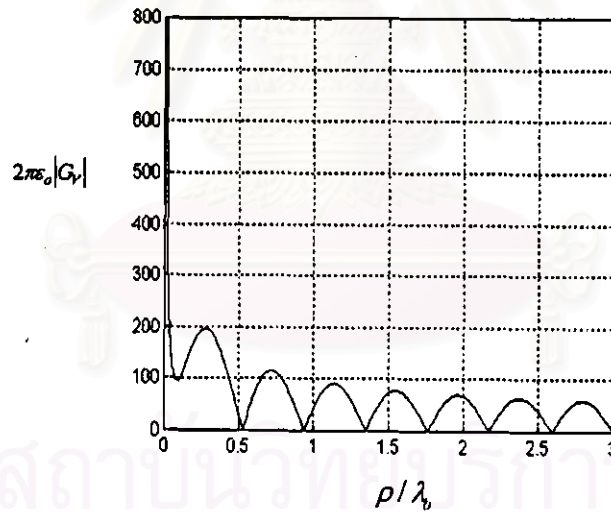
1. ผลการวิเคราะห์ค่าฟังก์ชันของกรีนโดยใช้เทคนิคการอินทิเกรตสำหรับอินทิกรัลซอมเมอร์เฟลด์ ซึ่งได้เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์กับผลการวิเคราะห์ของ Marchetti และ Citerne (1993)
2. ผลการวิเคราะห์หาค่า S_{11} และ S_{21} ของวงจรกรองผ่านแถบความถี่แฮร์ฟิโนไลน์ไมโครสตริปจากผลการวิเคราะห์ของวิธีสมการอินทิกรัลร่วมกับเทคนิคไฟไนต์เอลิเมนต์ ซึ่งได้เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์กับผลการวิเคราะห์ของงานวิจัยของ Randall (1995) และโปรแกรม EE. Sof.
3. ผลการทดลองวัดหาค่าอัตราส่วนคลื่นนิ่งของแรงดัน (voltage standing-wave ratio) VSWR และ S_{21} ของวงจรกรองผ่านแถบความถี่แฮร์ฟิโนไลน์ไมโครสตริปจากวงจรตัวอย่างที่สร้างขึ้น

ผลการวิเคราะห์ค่าฟังก์ชันของกรีน

จากทฤษฎีและเทคนิคการอินทิเกรตสำหรับอินทิกรัลซอมเมอร์เฟลด์ที่อธิบายในบทที่ 2 สามารถนำมาหาค่าฟังก์ชันของกรีนและเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์กับผลการวิเคราะห์ของ Marchetti และ Citerne (1933) สำหรับกรณีไมโครสตริปมีความหนาของชั้นไดอิเล็กตริก h มีค่าเท่ากับ 0.635 mm. , ความถี่ใช้งาน f เท่ากับ 30 GHz. และค่าคงตัวไดอิเล็กตริกสัมพัทธ์ ϵ_r เท่ากับ 9.9 ได้ดังรูปที่ 3.1 ก. และ 3.1 ข. แสดงค่าสัมพัทธ์ของฟังก์ชันของกรีน และ รูปที่ 3.2 ก. และ 3.2 ข. แสดงค่าเฟสของฟังก์ชันของกรีน

ก.

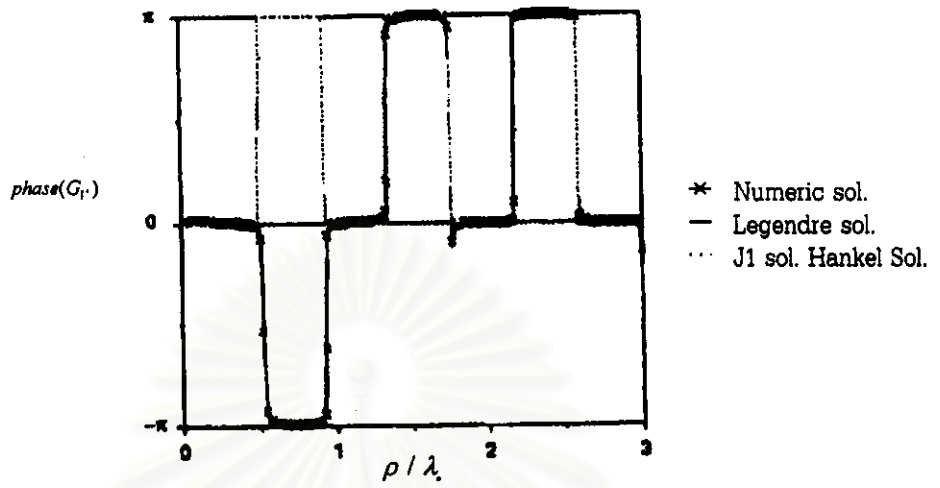

ข.

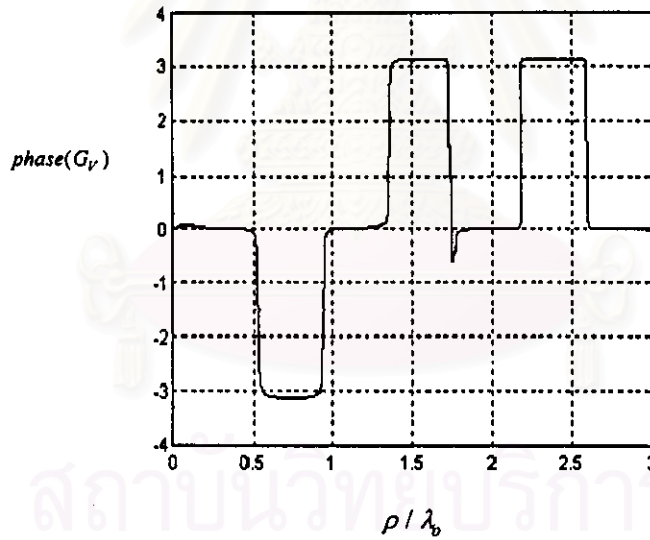
รูปที่ 3.1 ค่าสัมพันธของฟังก์ชันของกรีนชนิดสเกลาร์

ก.) จากผลการวิเคราะห์ของ Marchetti และ Citerne (1993)

ข.) จากผลการวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการอินทิเกรตสำหรับอินทิกรัล
ซอมเมอร์เฟลด์

ก.

ข.

รูปที่ 3.2 ค่าเฟสของฟังก์ชันของกรีนชนิดสเกลาร์

ก.) จากผลการวิเคราะห์ของ Marchetti and Citerne (1993)

ข.) จากผลการวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการอินทิเกรตสำหรับอินทิกรัล

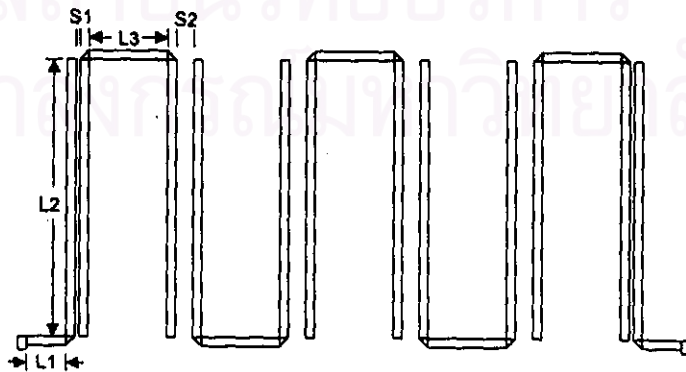
ซอมเมอร์เฟลด์

จากรูปที่ 3.1 และ 3.2 จะเห็นว่าผลการวิเคราะห์ค่าฟังก์ชันของกรีนที่ได้จากการใช้เทคนิคการอินทิเกรตสำหรับอินทิกรัลซอมเมอร์เฟลด์ ถูกต้องเหมือนกับผลการวิเคราะห์ของ Marchetti และ Citerne ทั้งขนาดและเฟส แต่จะมีผลที่แตกต่างกันบ้างเล็กน้อยที่บริเวณค่า ρ เข้าใกล้ศูนย์

ผลการวิเคราะห์ค่า S11 และ S21 ของวงจรกรองผ่านแถบความถี่แอร์พินไลน์ไมโครสตริบ

งานวิจัยนี้ได้นำเสนอวิธีสมการอินทิกรัลร่วมกับเทคนิคไฟไนต์เอลิเมนต์สำหรับวิเคราะห์วงจรกรองผ่านแถบความถี่แอร์พินไลน์ไมโครสตริบ โดยได้ทำการเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์กับผลการวิเคราะห์ของงานวิจัยในอดีต Randall (1995) ซึ่งมีทั้งผลการวิเคราะห์จากการจำลองแบบและผลจากการทดลอง นอกจากนี้งานวิจัยของ Randall แล้ว ยังได้เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์กับผลการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม EE. Sof. รวมทั้งผลจากการทดลองวัดวงจรตัวอย่างที่สร้างขึ้น

ผลการวิเคราะห์ของ Randall (1995) ได้จากการใช้โปรแกรมการจำลองแบบ Super Star แผนภาพของวงจรกรองผ่านแถบความถี่แอร์พินไลน์ไมโครสตริบสำหรับแอร์พินไลน์เรโซเนเตอร์ 5 อันดับ แสดงในรูปที่ 3.3 ความกว้างของสายแถบแคบ (strip line) เท่ากับ 32.44 มิล (1 มิล เท่า 1/1000 นิ้ว) ความยาวของสายป้อน L1 เท่ากับ 141.082 มิล , ความยาวของขาแอร์พินไลน์เรโซเนเตอร์ L2 เท่ากับ 965.961 มิล , ระยะห่างระหว่างสายป้อนกับขาที่หนึ่งของแอร์พินไลน์เรโซเนเตอร์ตัวที่หนึ่ง S1 เท่ากับ 9.59137 มิล , ระยะห่างระหว่างขาทั้งสองของแอร์พินไลน์เรโซเนเตอร์ L3 เท่ากับ 282.164 มิล และระยะห่างระหว่างขาที่สองของแอร์พินไลน์เรโซเนเตอร์ตัวที่หนึ่งกับขาที่หนึ่งของแอร์พินไลน์เรโซเนเตอร์ตัวที่สอง S2 เท่ากับ 53.4191 มิล ผลการวิเคราะห์สำหรับความหนาของชั้นไดอิเล็กตริก h เท่ากับ 25 มิล , ความถี่ใช้งาน 1.27 GHz. , ความกว้างแถบ (bandwidth) เท่ากับ 40 MHz. , ค่าคงตัวไดอิเล็กตริกสัมพัทธ์ ϵ_r เท่ากับ 6.00 และค่าแทนเจนต์การสูญเสีย $\tan \delta$ เท่ากับ 0.0004

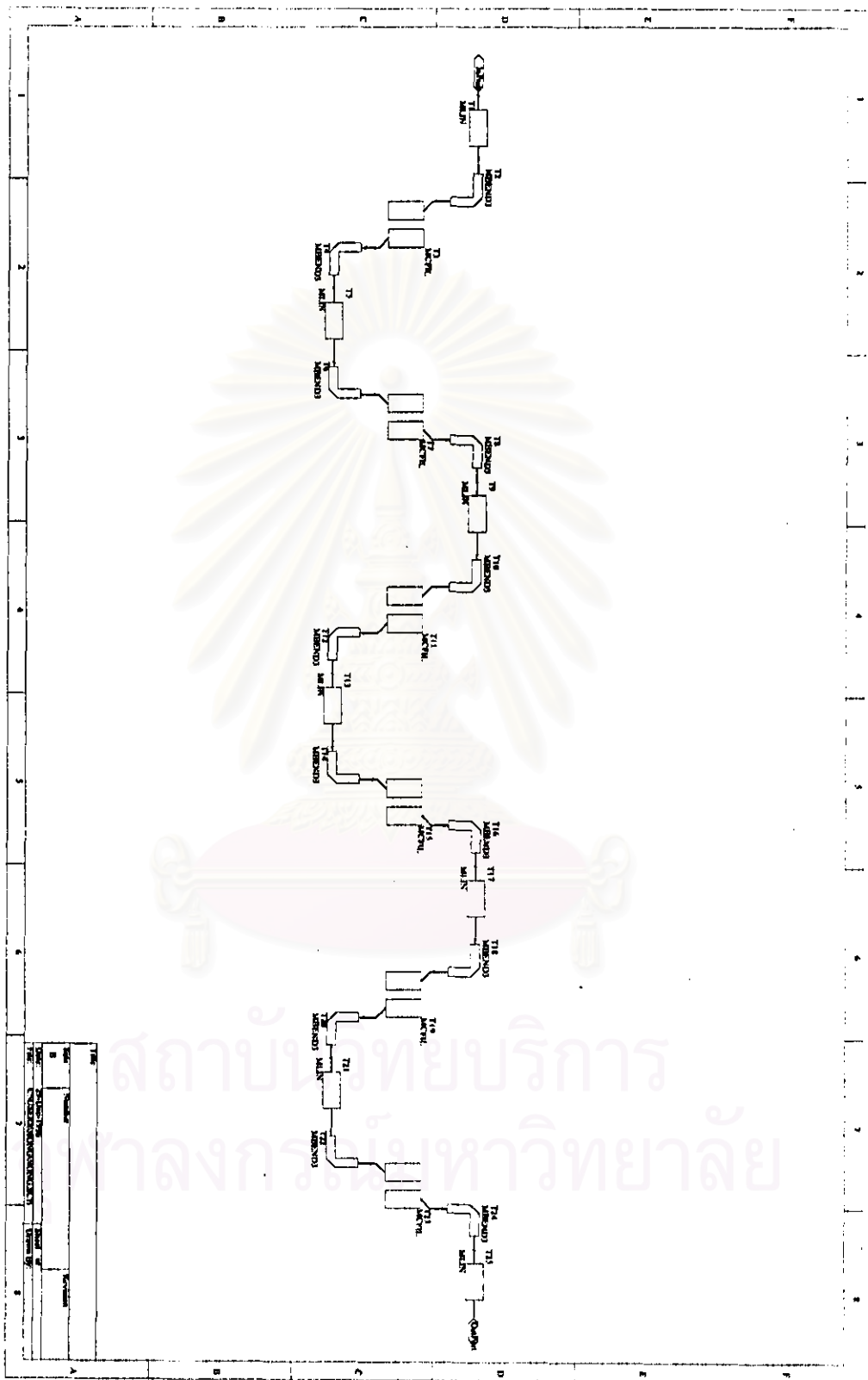

รูปที่ 3.3 แผนภาพวงจรกรองผ่านแถบความถี่แอร์พินไลน์ไมโครสตริบ

ผลการวิเคราะห์หาค่าความสูญเสียเนื่องจากการย้อนกลับ (return loss) S11 และ ค่าการสูญเสียการส่งผ่าน (transmission loss) S21 จากการใช้โปรแกรมการจำลองแบบของ Randall แสดงในตารางที่ 3.1 และรูปที่ 3.6 และผลการทดลองวัดหาค่าความสูญเสียเนื่องจากการย้อนกลับ (return loss) S11 และ ค่าการสูญเสียการส่งผ่าน (transmission loss) S21 จากวงจรตัวอย่างของ Randall แสดงในรูปที่ 3.7

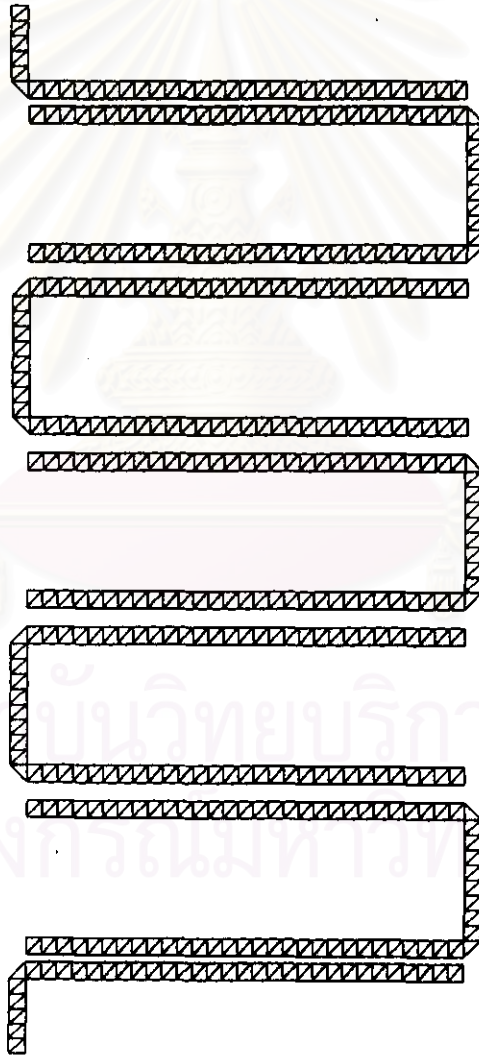
ผลการวิเคราะห์วงจรกรองผ่านแถบความถี่แฮร์ฟิโนไลน์ไมโครสตริปโดยใช้โปรแกรม EE. Sof. เริ่มจากการวาดแผนภาพของวงจรกรองผ่านแถบความถี่แฮร์ฟิโนไลน์ไมโครสตริปจากชิ้นส่วนวงจรใน EE. Sof. Library พร้อมกับใส่ค่าพารามิเตอร์ของวงจรที่ต้องการออกแบบ โดยใช้โปรแกรม Protel Advanced Schematic เป็นโปรแกรมวาดแผนภาพ ดังรูปที่ 3.4 ลำดับต่อไปทำการเชื่อมต่อแผนภาพของวงจรกับส่วนของโปรแกรม Libra ซึ่งทำหน้าที่แปลงแผนภาพเป็นรหัสต้นฉบับ (source code) ที่ใช้ออกแบบวงจร ดังแสดงในภาคผนวก ข. รหัสต้นฉบับนี้สามารถแก้ไขและเพิ่มเติมค่า พารามิเตอร์ที่ใช้ในการออกแบบได้ เช่น ความหนาของชั้นไดอิเล็กตริก ความถี่ใช้งาน ค่าคงตัวไดอิเล็กตริกสัมพัทธ์ ค่าแทนเจนต์การสูญเสีย และค่าที่ต้องการทราบ เป็นต้น สำหรับการวิเคราะห์วงจรกรองผ่านแถบความถี่แฮร์ฟิโนไลน์ไมโครสตริปค่าที่ต้องการทราบคือ S11 และ S21 การวิเคราะห์หาค่า S11 และ S21 ของวงจรกรองผ่านแถบความถี่แฮร์ฟิโนไลน์ไมโครสตริปในรูปที่ 3.3 จากผลการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม EE. Sof. แสดงค่า S11 และ S21 ได้ดังตารางที่ 3.1 และรูปที่ 3.6

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 3.4 แผนภาพของวงจรกรองผ่านแถบความถี่แฮร์พินไลน์ไมโครสตริป

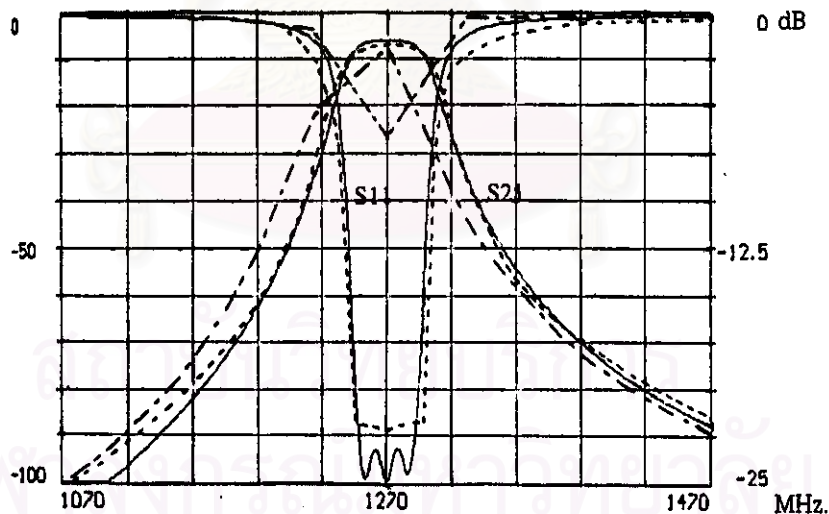
ผลการวิเคราะห์วงจรกรองผ่านแถบความถี่แฮร์ฟิโนไลน์ไมโครสตริบโดยใช้วิธีสมการอินทิกรัลร่วมกับเทคนิคไฟไนต์เอลิเมนต์ การวิเคราะห์ด้วยวิธีนี้จะสามารถหาค่า S11 และ S21 ได้จากค่าการกระจายความหนาแน่นกระแสไฟฟ้าบนแผ่นตัวนำโดยใช้วิธีการไม่ยืดติดของพารามิเตอร์โครงข่าย สำหรับโครงสร้างและพารามิเตอร์ในรูปที่ 3.3 สามารถแบ่งพื้นผิวตัวนำด้วยพื้นที่เอลิเมนต์รูปสามเหลี่ยมของวิธีไฟไนต์เอลิเมนต์แสดงได้ดังรูปที่ 3.5 ซึ่งมีจำนวนเอลิเมนต์เท่ากับ 880 ชิ้น และจำนวนขอบเท่ากับ 1623 ด้าน ค่า S11 และ S21 ที่ได้จากการวิเคราะห์โดยใช้วิธีสมการอินทิกรัลร่วมกับเทคนิคไฟไนต์เอลิเมนต์แสดงในตารางที่ 3.1, รูปที่ 3.6 และ 3.7 ซึ่งได้เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์กับงานวิจัยของ Randall และผลการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม EE. Sof.

รูปที่ 3.5 การแบ่งพื้นผิวของลายวงจรกรองผ่านแถบความถี่แฮร์ฟิโนไลน์ไมโครสตริบ ด้วยพื้นที่เอลิเมนต์รูปสามเหลี่ยมของวิธีไฟไนต์เอลิเมนต์

	MPIE& FEM	Randall's result	EE. Sof.	MPIE& FEM	Randall's result	EE. Sof
FREQ-GHz.	dB[S11]	dB[S11]	dB[S11]	dB[S21]	dB[S21]	dB[S21]
1.07000	-0.188	-0.180	-0.187	-100.000	-100.000	-100.000
1.12000	-0.248	-0.252	-0.250	-88.853	-93.486	-88.838
1.17000	-0.452	-0.454	-0.453	-69.998	-74.532	-66.124
1.22000	-5.025	-4.989	-3.159	-37.119	-37.025	-23.879
1.27000	-89.920	-99.899	-28.200	-5.940	-5.899	-7.960
1.32000	-5.024	-4.989	-0.705	-37.118	-37.025	-47.076
1.37000	-3.786	-1.454	-0.301	-63.752	-63.988	-69.366
1.42000	-2.052	-1.252	-0.219	-79.887	-79.989	-82.246
1.47000	-2.049	-0.225	-0.190	-84.769	-88.473	-90.786

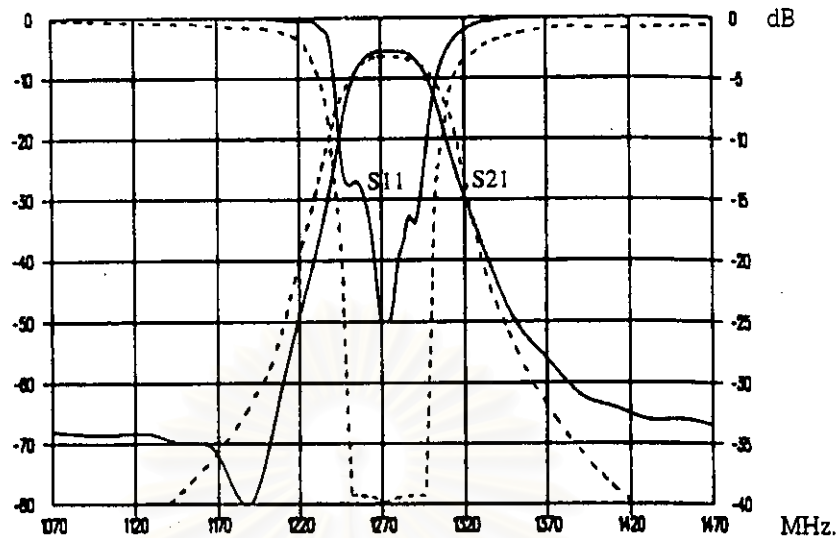
ตารางที่ 3.1 ค่า S11 และ ค่า S21 ของวงจรกรองผ่านแถบความถี่แฮร์พินไลน์ไมโครสตริป

รูปที่ 3.6 ค่า S11 และ S21 ของวงจรกรองผ่านแถบความถี่แฮร์พินไลน์ไมโครสตริป

- จากผลการวิเคราะห์ของ Randall
- - - จากผลการวิเคราะห์ของโปรแกรม EE. Sof.
- ..... จากผลการวิเคราะห์ของวิธีสมการอินทิกรัลร่วมกับเทคนิคไฟไนต์เอลิเมนต์

รูปที่ 3.7 ค่า S11 และ S21 ของวงจรกรองผ่านแถบความถี่แฮร์ฟิโนไลน์ไมโครสตริป

— จากผลการทดลองของ Randall

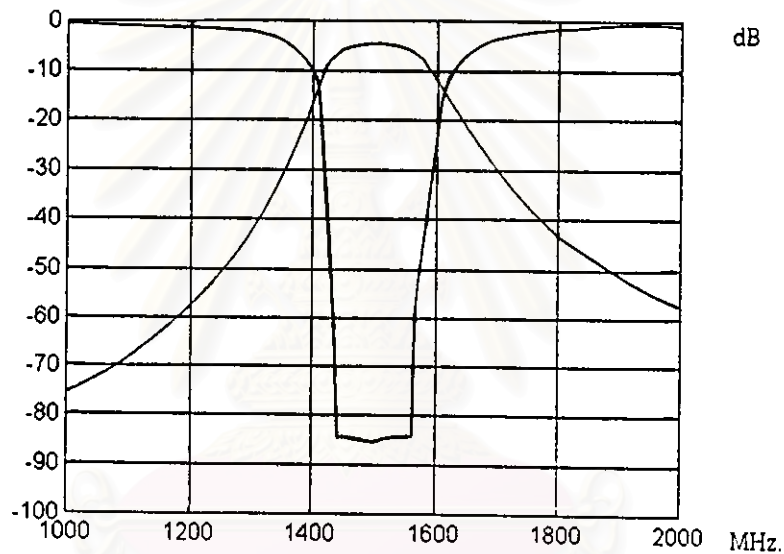
... จากผลการวิเคราะห์ของวิธีสมการอินทิกรัลร่วมกับเทคนิคไฟไนต์เอลิเมนต์

จากตารางที่ 3.1 และกราฟในรูปที่ 3.6 พบว่าผลการวิเคราะห์ค่า S11, S21 และค่าความกว้างแถบที่ได้จากการวิเคราะห์โดยใช้วิธีสมการอินทิกรัลร่วมกับเทคนิคไฟไนต์เอลิเมนต์มีค่าเท่ากับ -89.92 dB., -5.94 dB. และ 38.5 MHz. ตามลำดับ ที่ความถี่ค่ากลาง (center frequency) 1.27 GHz. แต่ผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม EE. Sof. มีค่า S11, S21 และค่าความกว้างแถบเท่ากับ -28.2 dB., -7.96 dB. และ 35 MHz. ตามลำดับ ที่ความถี่ค่ากลาง 1.268 GHz. และผลการวิเคราะห์ที่ได้จากงานวิจัยของ Randall มีค่า S11, S21 และค่าความกว้างแถบเท่ากับ -99.899 dB., -5.899 dB. และ 40 MHz. ตามลำดับ ที่ความถี่ค่ากลาง 1.27 GHz. จากผลการวิเคราะห์ที่ได้โดยใช้วิธีสมการอินทิกรัลร่วมกับเทคนิคไฟไนต์เอลิเมนต์จะเห็นว่าสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ของ Randall อาจมีค่าผิดพลาดอยู่บ้างที่บริเวณปลายทั้งสองข้างของความกว้างแถบ ดังรายละเอียดในตารางที่ 3.1 แต่ที่บริเวณความถี่ค่ากลาง ค่าที่ได้สอดคล้องกันดี สำหรับผลการวิเคราะห์ที่ได้จากโปรแกรม EE. Sof. จะแตกต่างจากผลการวิเคราะห์โดยใช้วิธีสมการอินทิกรัลร่วมกับเทคนิคไฟไนต์เอลิเมนต์ แต่ผลที่ได้ก็ไม่แตกต่างกันมากนักโดยแนวโน้มของกราฟยังคงสอดคล้องกันอยู่ เฉพาะค่า S11 จะมีความแตกต่างกันมากที่สุด ทั้งนี้อาจเกิดจากการกำหนดจุดน้อยเกินไปในการวาดกราฟของผู้ใช้โปรแกรม EE. Sof.

จากกราฟในรูปที่ 3.7 แสดงผลการเปรียบเทียบระหว่างผลการทดลองของ Randall กับผลการวิเคราะห์ที่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้น่าเสนอ ค่า S11, S21 และค่าความกว้างแถบเท่ากับ -50 dB., -5.85 dB. และ 38.6 MHz. ตามลำดับ ที่ความถี่ค่ากลาง จากผลการวิเคราะห์ที่ได้ในกราฟรูปที่ 3.7 ของวิธีสมการอินทิกรัลร่วมกับเทคนิคไฟไนต์เอลิเมนต์และผลการทดลองของ Randall แสดงให้เห็นว่าผลการวิเคราะห์โดยใช้วิธี

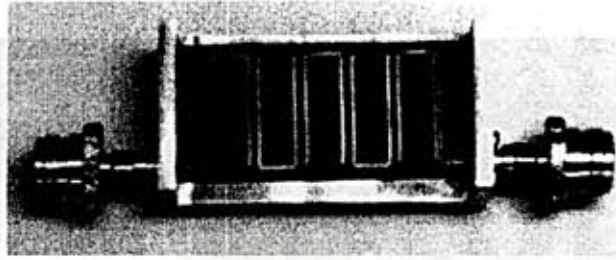
สมการอินทิกรัลร่วมกับเทคนิคไฟไนต์เอลิเมนต์มีค่าสอดคล้องกับผลการทดลองของ Randall โดยเฉพาะค่า S21 ที่บริเวณ -3 dB. ของค่าความกว้างแถบ แต่จะมีค่า S11 ที่แตกต่างกันบริเวณความถี่ค่ากลาง

สำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้ทําวิจัยได้สร้างวงจรตัวอย่างของวงจรกรองผ่านแถบความถี่แฮร์ฟิโนไลน์ไมโครสตริปสำหรับโครงสร้างและพารามิเตอร์ในรูปที่ 3.3 แต่ใช้ค่าคงตัวไดอิเล็กตริกสัมพัทธ์ของชั้นไดอิเล็กตริกเท่ากับ 4.00 แทนค่าคงตัวไดอิเล็กตริกสัมพัทธ์เท่ากับ 6.00 ผลการวิเคราะห์ค่า S11 และ S21 ของวงจรกรองผ่านแถบความถี่แฮร์ฟิโนไลน์ไมโครสตริปโดยใช้วิธีสมการอินทิกรัลร่วมกับเทคนิคไฟไนต์เอลิเมนต์สำหรับค่าคงตัวไดอิเล็กตริกสัมพัทธ์เท่ากับ 4.00 แสดงในรูปที่ 3.8

รูปที่ 3.8 ค่า S11 และ S21 ของวงจรกรองผ่านแถบความถี่แฮร์ฟิโนไลน์ไมโครสตริปจากผลการวิเคราะห์โดยใช้วิธีสมการอินทิกรัลร่วมกับเทคนิคไฟไนต์เอลิเมนต์สำหรับค่าคงตัวไดอิเล็กตริกสัมพัทธ์เท่ากับ 4.00

สำหรับโครงสร้างและพารามิเตอร์ในรูปที่ 3.3 (แต่ใช้ค่าคงตัวไดอิเล็กตริกสัมพัทธ์เท่ากับ 4.00 แทนค่าคงตัวไดอิเล็กตริกสัมพัทธ์เท่ากับ 6.00) สามารถสร้างวงจรกรองผ่านแถบความถี่แฮร์ฟิโนไลน์ไมโครสตริปแบบมีการเชื่อมร่วมได้ดังรูปที่ 3.9 ตัวต่อ (connector) ที่ใช้ในการทดลองคือตัวต่อชนิด SMA-PR (ภาคผนวก ง.) และใช้ตัวปรับต่อ (adaptor) ชนิด SMA เป็น ชนิด N เพื่อเชื่อมต่อวงจรกรองผ่านแถบความถี่แฮร์ฟิโนไลน์เข้ากับเครื่องวิเคราะห์ข่ายวงจรดังรูปที่ 3.9

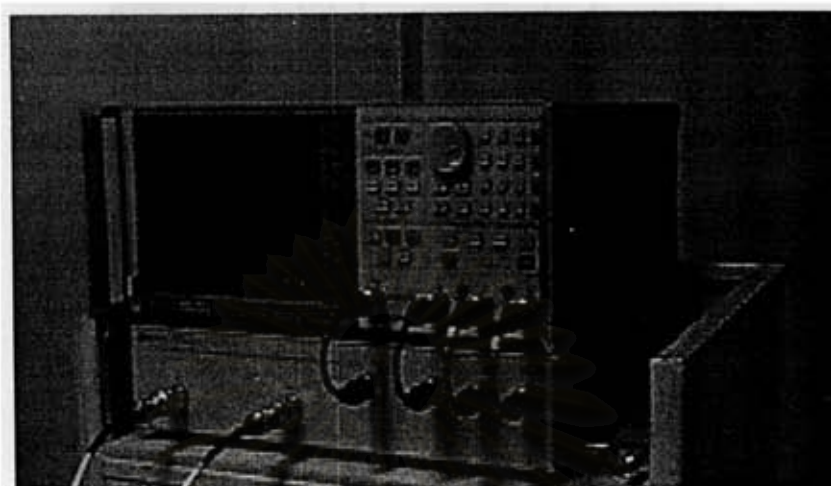
รูปที่ 3.9 วงจรกรองผ่านแถบความถี่แฮร์ฟิโนไลน์ไมโครสตริปที่สร้างขึ้น

รูปที่ 3.10 วงจรกรองผ่านแถบความถี่แฮร์ฟิโนไลน์ไมโครสตริปและ
กล่องครอบป้องกันสัญญาณรบกวน

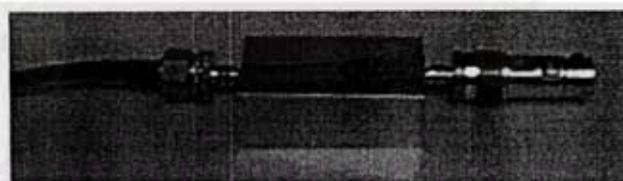
รูปที่ 3.11 วงจรกรองผ่านแถบความถี่แฮร์ฟิโนไลน์ไมโครสตริปพร้อม
กล่องครอบป้องกันสัญญาณรบกวน

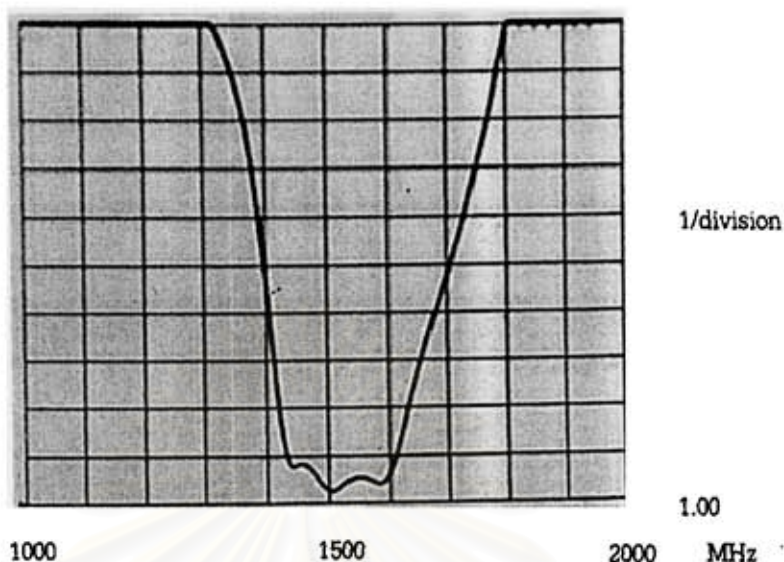
รูปที่ 3.12 เครื่องวิเคราะห์ข่ายวงจร

การวัดหาค่า VSWR

การวัดหาค่า VSWR จะต้องต่อแมตซ์โหลด (matched load) ด้านตรงข้ามกับด้านสัญญาณขาเข้าดังรูปที่ 3.13 เพื่อลดสัญญาณการสะท้อนกลับของวงจรกรองผ่านแถบความถี่แฮร์ฟิโนไลน์ไมโครสตริป ค่า VSWR ที่ได้จากการวัดแสดงในรูปที่ 3.14

รูปที่ 3.13 การต่อวงจรกรองผ่านแถบความถี่แฮร์ฟิโนไลน์ไมโครสตริปเข้ากับเครื่องวิเคราะห์ข่ายวงจรเพื่อหาค่า VSWR

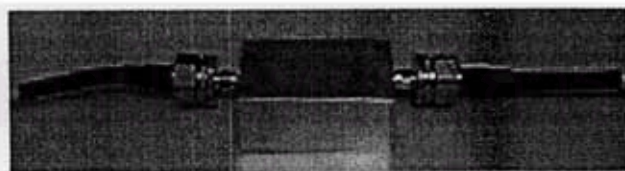

รูปที่ 3.14 ค่า VSWR ของวงจรกรองผ่านแถบความถี่แฮร์ฟิโนไลน์ไมโครสตริป

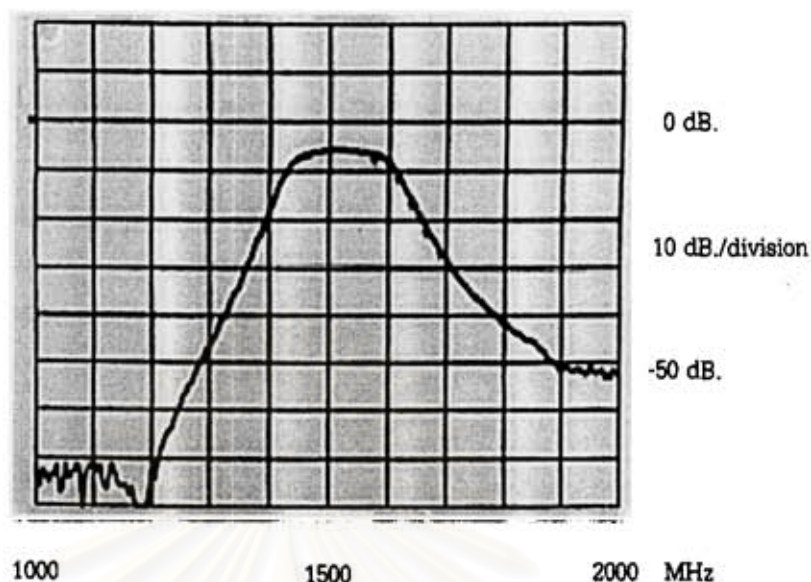
จากรูปที่ 3.14 ผลการวัดค่า VSWR เข้าใกล้ 1 ซึ่งหมายความว่าสัญญาณสะท้อนมีค่าเข้าใกล้ 0

การวัดหาค่า S_{21}

การวัดหาค่า S_{21} จะต่อสายป้อนสัญญาณของเครื่องวิเคราะห์ข่ายวงจรเข้ากับวงจรกรองผ่านแถบความถี่แฮร์ฟิโนไลน์ ส่วนปลายอีกด้านหนึ่งของวงจรกรองผ่านแถบความถี่แฮร์ฟิโนไลน์จะต่อเข้ากับสายด้านรับสัญญาณของเครื่องวิเคราะห์ข่ายวงจรดังรูปที่ 3.15 ค่า S_{21} ที่ได้จากการวัดแสดงในรูปที่ 3.16

รูปที่ 3.15 การต่อวงจรกรองผ่านแถบความถี่แฮร์ฟิโนไลน์ไมโครสตริปเข้ากับเครื่องวิเคราะห์ข่ายวงจรเพื่อหาค่า S_{21}

รูปที่ 3.16 ค่า S21 ของวงจรกรองผ่านแถบความถี่แอร์พินไลน์ไมโครสตริป

จากรูปที่ 3.16 ค่า S21 ที่วัดได้มีค่าเท่ากับ -5.89 dB. และค่าความกว้างแถบเท่ากับ 100 MHz. ที่ตำแหน่ง -3 dB. ของค่าความกว้างแถบ มีความถี่ค่ากลางเท่ากับ 1.47 GHz. จากผลการทดลองจะเห็นว่าสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ที่ได้จากวิธีสมการอินทิกรัลร่วมกับเทคนิคไฟไนต์เอลิเมนต์ จะมีค่าแตกต่างกันบ้างบริเวณปลายทั้งสองข้างของความกว้างแถบ ซึ่งค่าความกว้างแถบที่ได้จากการวัดมีค่ามากกว่าผลที่ได้จากการวิเคราะห์ในรูปที่ 3.8

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย